

Dato 17. juli 2017

Sagsnr. 2017-3110

Aktid. 559353

PLO Analyse

Stigende antal patienter pr. læge

Hovedbudskaber

- Det gennemsnitlige antal patienter (sikrede) pr. læge er steget fra 1.554 patienter pr. læge i 2009 til 1.634 patienter pr. læge i 2017.
- 13 pct. af praksis har mere end 2.000 patienter pr. læge i 2017 mod 9 pct. i 2009. Andelen af praksis med under 1.600 patienter pr. læge er faldet fra 54 pct. i 2009 til 43 pct. i 2017.
- De nordjyske læger har med 1.809 patienter pr. læge flest patienter pr. læge, mens det laveste niveau ses i Region Syddanmark med 1.566 patienter pr. læge.
- Siden 2009 er der sket størst vækst i antallet af patienter pr. læge i storbykommunerne og flere nordjyske kommuner, mens der er sket fald i flere fynske kommuner.

Baggrund

Antallet af praktiserende læger falder i øjeblikket, mens antallet af patienter stiger. Det rummer store udfordringer for det nære sundhedsvæsen de kommende år. For samtidig med at antallet af patienter stiger, så lever danskerne længere, og der bliver flere patienter i pensionsalderen.

Der sker også en stigning i antallet af borgere med kroniske lidelser, både fordi vi får flere ældre med-borgere, og nye behandlingsmuligheder gør, at mange lever i længere tid med mere end én sygdom.

En tiltagende del af befolkningen har derfor behov for hyppigt at se deres praktiserende læge, hvilket øger presset på de praktiserende læger, der i stigende grad håndterer flere og mere krævende patienter pr. læge.

I overenskomsten om almen praksis er det aftalt, at den enkelte praksis kan lukke for tilgang, når antallet af gruppe 1-patienter pr. lægekapacitet overstiger 1.600.

FAKTA BOKS: Praksisstørrelse

Overenskomst om almen praksis

§ 7 Praksisstørrelse

Stk. 1. En praksis, der har mere end 1600 gruppe 1-sikrede tilmeldt pr. lægekapacitet, har ret til efter skriftlig meddelelse til regionen straks at få lukket for tilgangen af gruppe 1-sikrede.

Stk. 5. Praksis, der har lukket for tilgang af gruppe 1-sikrede, får automatisk på ny åbnet for tilgang, når antal tilmeldte gruppe 1-sikrede falder til under 1475 pr. lægekapacitet.

I stk. 2-4 beskrives en række forhold, der kan sænke grænsen under de 1600 patienter, eksempelvis hvis lægerne har et større antal gruppe 2-sikrede patienter, er beskæftiget som bedrifts- eller kommunallæge, er 60 år eller derover, er yngre ny-rekrutteret læge, underviser eller har fagpolitisk arbejde.

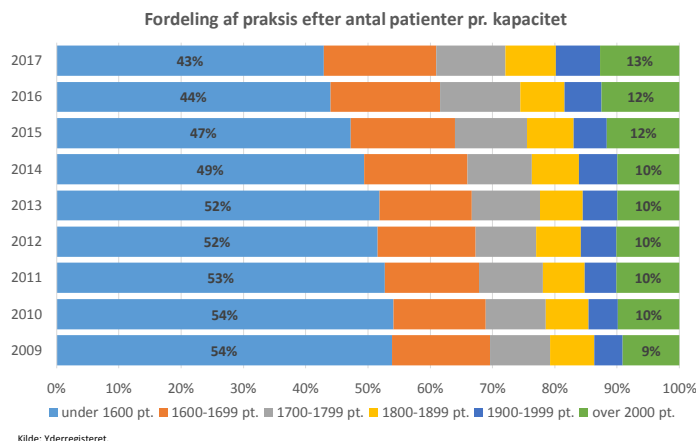
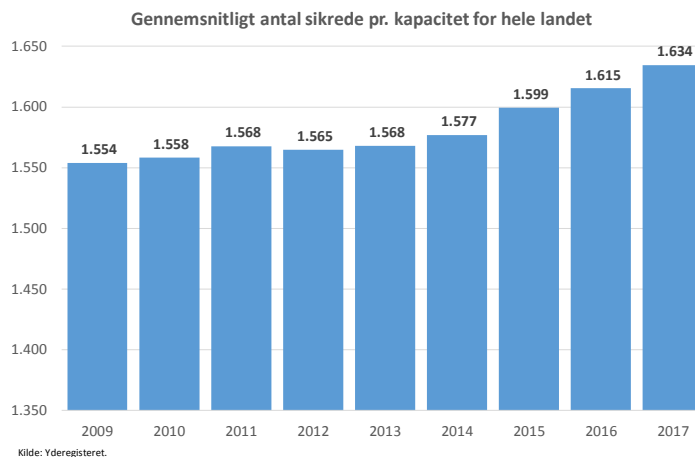
Alt afhængigt af hvilke patienter den enkelte praksis har og tilhørende arbejdspress, kan den enkelte praksis vælge, om de vil have et større antal patienter end 1.600 eller lukke deres praksis for tilgang af nye patienter.

Antallet af sikrede pr. læge stiger

Antallet af patienter (sikrede) pr. læge (kapaciteter)¹ lå i 2009 på 1.554 og er her- efter steget svagt frem mod 2013, hvorefter antallet af patienter pr. læge stiger med en større vækst for i 2017 at ligge på 1.634 patienter pr. læge.

Stigningen, der ses efter 2013, er et udtryk for, at der netop i denne periode sker et større fald i antallet af læger end den forudgående periode, og da antallet af patienter samtidig fortsat stiger, øges antallet af patienter pr. læge.

Stigningen i antal patienter pr. læge ses også, når udviklingen undersøges på praksisniveau. Her havde 43 pct. af praksis under 1.600 patienter pr. læge i 2017, mens det tilsvarende antal i 2009 var 54 pct. I den anden ende af skalaen er andelen af praksis med mere end 2.000 patienter pr. læge steget fra 9 pct. i 2009 til 13 pct. i 2017.

Ønd spiral i lægedækningstruede områder

Det øgede antal patienter pr. læge er samtidig udtryk for den lægemangel, flere og flere patienter oplever. Flere steder er det vanskeligt for patienten at finde en læge tæt på deres bopæl. Denne analyse viser, at i områder med få læger, påtager de tilbageværende læger ofte et ansvar for de patienter, der efterlades uden læge, når lægerne holder op eller pensioneres, og øger antallet af patienter pr. læge. Dermed

¹ En kapacitet svarer til en fuldtidslæge. I udtrækket er medtaget praksis med mere end 200 patienter. Udbuds- og regionsklinikker indgår ikke i udtrækket.

Næsthøjeste antal patienter pr. læge ses i Region Hovedstaden, hvor lægerne i gennemsnit har 1.707 patienter pr. læge. I Region Sjælland har lægerne 1.639 patienter pr. læge, i Region Midtjylland har de 1.621 patienter pr. læge, mens de i Region Syddanmark har 1.566 patienter pr. læge.

Storbylægerne og de nordjyske læger har fået flere patienter

På kommuneniveau er det også de nordjyske kommuner, der har det højeste patientantal, således er syv af de ti kommuner med det højeste patientantal pr. læge nordjyske. Herefter følger kommunerne i og omkring København, samt et par af vestegnskommunerne i hovedstadsområdet. Fordeling på kommuneniveau for 2017 er vist i tabel 1 samt figur bagerst i denne analyse.

De fire kommuner med størst vækst er alle nordjyske: Vesthimmerland, Frederikshavn, Jammerbugt og Hjørring. De fire kommuner har alle en stigning i antallet af patienter pr. læge på mere end 280 patienter pr. læge.

En anden tendens er, at der også er sket en vækst i antallet af patienter pr. læge i de større byer, som København, Århus, Odense og Ålborg. I København er væksten på mere end 200 patienter pr. læge, mens den ligger mellem 140 og 200 patienter i de øvrige storbykommuner. Hvor baggrunden i de nordjyske kommuner er begrundet i lægemangel, og dermed at lægerne påtager sig flere patienter, kan udviklingen i de store byer også begrundes i befolkningsvækst og en knap så stor vækst i antallet af læger i samme periode.

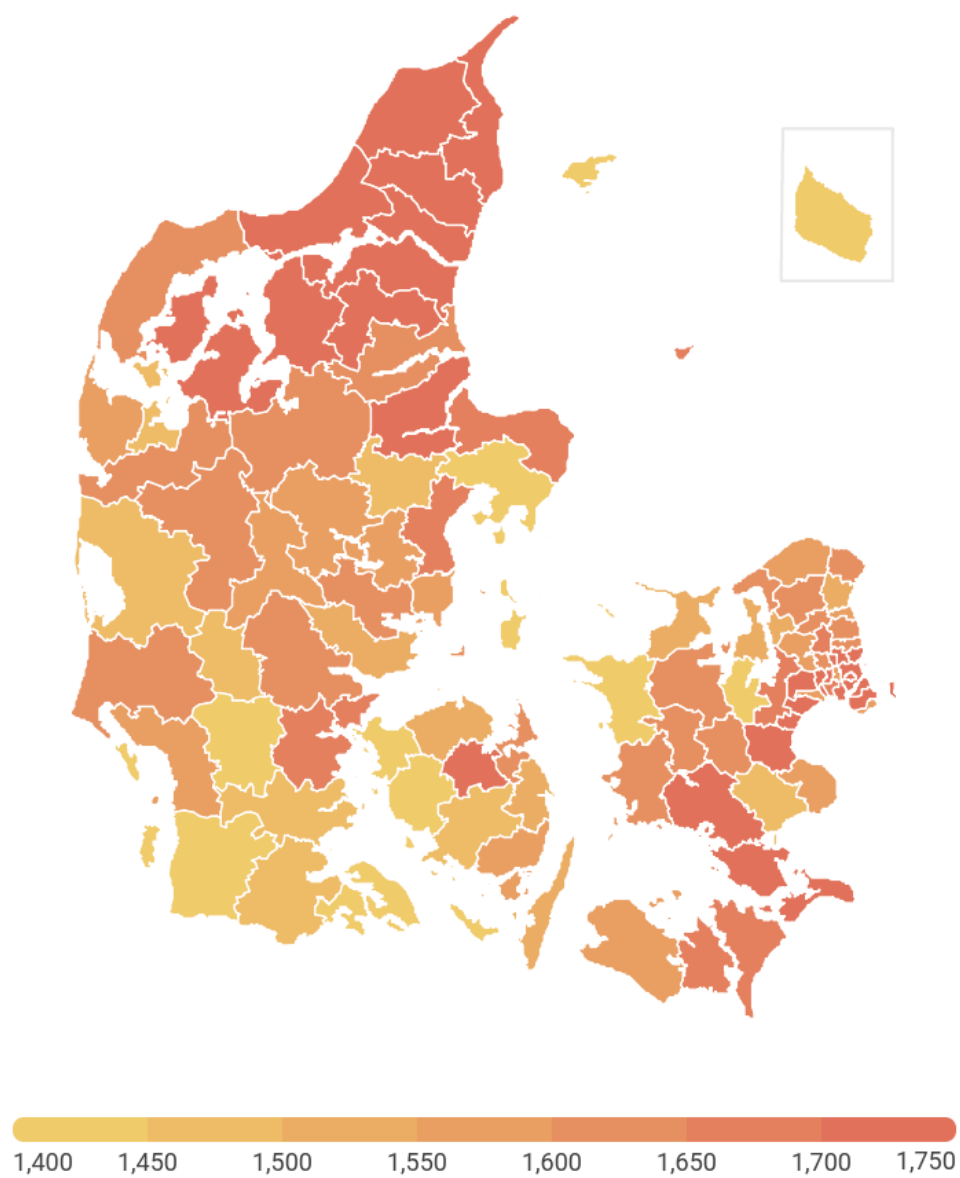
I bunden af listen, hvor kommunerne har oplevet et fald i antallet af patienter pr. læge de sidste otte år ligger flere fynske kommuner, bl.a. Middelfart, Kerteminde, Assens, Faaborg-Midtfyn, Nordfyns og Svendborg.

Oversigt over udvikling i antallet af patienter fremgår af tabel 2 bagerst i dette notat.

Tabel 1: Patienter pr. læge, kommunefordelt, 2017

Pl.	Kommune	Pt. pr. læge	Pl.	Kommune	Pt. pr. læge
1	Morsø	2.195	50	Kerteminde	1.616
2	Vesthimmerland	1.928	51	Slagelse	1.615
3	Hjørring	1.923	52	Viborg	1.612
4	Jammerbugt	1.916	53	Lyngby-Taarbæk	1.607
5	Skive	1.885	54	Ballerup	1.606
6	Brønderslev	1.858	55	Mariagerfjord	1.603
7	Frederikshavn	1.830	56	Egedal	1.598
8	Aalborg	1.812	57	Stevns	1.597
9	København	1.796	58	Lolland	1.583
10	Solrød	1.795	59	Ishøj	1.582
11	Albertslund	1.789	60	Silkeborg	1.580
12	Greve	1.789	61	Ikast-Brande	1.578
13	Vordingborg	1.787	62	Lemvig	1.574
14	Høje-Taastrup	1.776	63	Svendborg	1.571
15	Rebild	1.775	64	Odder	1.570
16	Tårnby	1.774	65	Rødovre	1.569
17	Vallensbæk	1.769	66	Dragør	1.568
18	Herlev	1.756	67	Skanderborg	1.564
19	Odense	1.747	68	Gribskov	1.564
20	Gentofte	1.739	69	Esbjerg	1.559
21	Glostrup	1.732	70	Hørsholm	1.557
22	Næstved	1.724	71	Langeland	1.535
23	Hvidovre	1.720	72	Odsherred	1.526
24	Gladsaxe	1.718	73	Hedensted	1.524
25	Frederiksberg	1.717	74	Frederikssund	1.521
26	Køge	1.713	75	Nordfyns	1.516
27	Randers	1.712	76	Fredensborg	1.512
28	Brøndby	1.685	77	Nyborg	1.504
29	Fredericia	1.682	78	Favrskov	1.490
30	Roskilde	1.669	79	Ringkøbing-Skjern	1.490
31	Furesø	1.669	80	Aabenraa	1.487
32	Guldborgsund	1.667	81	Haderslev	1.483
33	Århus	1.660	82	Faxe	1.478
34	Kolding	1.653	83	Struer	1.470
35	Norrdjurs	1.652	84	Faaborg-Midtfyn	1.466
36	Hillerød	1.647	85	Billund	1.463
37	Allerød	1.646	86	Sønderborg	1.448
38	Horsens	1.639	87	Syddjurs	1.435
39	Sorø	1.634	88	Middelfart	1.432
40	Thisted	1.631	89	Vejen	1.418
41	Varde	1.631	90	Bornholms Regions	1.394
42	Halsnæs	1.631	91	Kalundborg	1.382
43	Vejle	1.630	92	Assens	1.374
44	Rudersdal	1.630	93	Lejre	1.354
45	Holbæk	1.626	94	Tønder	1.346
46	Ringsted	1.626	95	Ærø	1.294
47	Herning	1.621	96	Fanø	1.086
48	Helsingør	1.620	97	Samsø	893
49	Holstebro	1.616	98	Læsø	540

Patienter pr. læge 2017

Tabel 2: Antal patienter pr. læge, 2009-2017

		2009	2011	2013	2015	2017	Forskel ml. 2017 og 2009
1	Vesthimmerland Kommune	1.551	1.774	1.754	1.822	1.928	377
2	Frederikshavn Kommune	1.483	1.660	1.779	1.811	1.830	347
3	Jammerbugt Kommune	1.615	1.569	1.735	1.770	1.916	301
4	Hjørring Kommune	1.634	1.612	1.682	1.881	1.923	289
5	Langeland Kommune	1.254	1.430	1.415	1.239	1.535	282
6	Ærø Kommune	1.013	1.126	1.094	1.087	1.294	281
7	Hillerød Kommune	1.414	1.508	1.538	1.555	1.647	233
8	Vallensbæk Kommune	1.543	1.656	1.687	1.768	1.769	226
9	Københavns Kommune	1.586	1.637	1.623	1.708	1.796	210
10	Aalborg Kommune	1.617	1.748	1.685	1.687	1.812	195
11	Glostrup Kommune	1.549	1.818	1.734	1.774	1.732	183
12	Tårnby Kommune	1.592	1.581	1.463	1.622	1.774	181
13	Skive Kommune	1.709	1.622	1.661	1.558	1.885	176
14	Hvidovre Kommune	1.553	1.661	1.648	1.712	1.720	167
15	Roskilde Kommune	1.513	1.557	1.617	1.609	1.669	156
16	Rebild Kommune	1.620	1.589	1.633	1.643	1.775	155
17	Fredensborg Kommune	1.357	1.405	1.381	1.383	1.512	155
18	Greve Kommune	1.637	1.661	1.737	1.735	1.789	153
19	Århus Kommune	1.507	1.531	1.543	1.589	1.660	152
20	Rudersdal Kommune	1.477	1.544	1.490	1.537	1.630	152
21	Guldborgsund Kommune	1.517	1.626	1.658	1.653	1.667	151
22	Odense Kommune	1.599	1.629	1.615	1.649	1.747	147
23	Herning Kommune	1.476	1.444	1.372	1.531	1.621	145
24	Frederiksberg Kommune	1.575	1.611	1.597	1.598	1.717	143
25	Herlev Kommune	1.614	1.860	1.665	1.733	1.756	142
26	Nyborg Kommune	1.363	1.326	1.287	1.402	1.504	142
27	Norddjurs Kommune	1.514	1.538	1.547	1.535	1.652	138
28	Vejle Kommune	1.493	1.529	1.525	1.533	1.630	136
29	Skanderborg Kommune	1.429	1.439	1.451	1.475	1.564	135
30	Hedensted Kommune	1.391	1.234	1.354	1.363	1.524	133
31	Halsnæs Kommune	1.502	1.566	1.562	1.610	1.631	129
32	Høje-Taastrup Kommune	1.648	1.627	1.658	1.643	1.776	128
33	Gribskov Kommune	1.447	1.422	1.517	1.547	1.564	117
34	Dragør Kommune	1.454	1.470	1.570	1.456	1.568	114
35	Ikast-Brande Kommune	1.466	1.427	1.553	1.541	1.578	112
36	Solrød Kommune	1.687	1.655	1.680	1.736	1.795	108
37	Køge Kommune	1.605	1.626	1.625	1.662	1.713	107
38	Vordingborg Kommune	1.682	1.686	1.757	1.751	1.787	104
39	Egedal Kommune	1.496	1.345	1.518	1.597	1.598	102
40	Helsingør Kommune	1.521	1.469	1.607	1.613	1.620	99
41	Ishøj Kommune	1.484	1.584	1.489	1.759	1.582	98
42	Gentofte Kommune	1.641	1.567	1.529	1.683	1.739	98
43	Ballerup Kommune	1.511	1.524	1.518	1.575	1.606	95
44	Kolding Kommune	1.561	1.516	1.581	1.632	1.653	92
45	Varde Kommune	1.542	1.526	1.609	1.601	1.631	89
46	Albertslund Kommune	1.705	1.675	1.703	1.644	1.789	84
47	Viborg Kommune	1.529	1.565	1.576	1.636	1.612	83
48	Næstved Kommune	1.644	1.856	1.657	1.638	1.724	79
49	Horsens Kommune	1.561	1.605	1.639	1.664	1.639	78

50	Fredericia Kommune	1.613	1.630	1.631	1.644	1.682	69
51	Randers Kommune	1.645	1.590	1.672	1.700	1.712	68
52	Hørsholm Kommune	1.491	1.214	1.551	1.586	1.557	65
53	Brøndby Kommune	1.620	1.627	1.659	1.672	1.685	65
54	Gladsaxe Kommune	1.657	1.627	1.677	1.560	1.718	61
55	Favrskov Kommune	1.433	1.466	1.458	1.464	1.490	57
56	Odder Kommune	1.513	1.539	1.551	1.548	1.570	57
57	Lemvig Kommune	1.523	1.505	1.466	1.536	1.574	52
58	Bornholms Regionskommune	1.345	1.390	1.361	1.393	1.394	49
59	Holbæk Kommune	1.578	1.723	1.617	1.502	1.626	48
60	Ringsted Kommune	1.581	1.597	1.603	1.720	1.626	46
61	Brønderslev Kommune	1.816	1.650	1.751	1.641	1.858	42
62	Furesø Kommune	1.637	1.628	1.487	1.560	1.669	32
63	Stevns Kommune	1.565	1.501	1.671	1.593	1.597	32
64	Holstebro Kommune	1.588	1.588	1.565	1.634	1.616	29
65	Struer Kommune	1.442	1.445	1.382	1.469	1.470	29
66	Billund Kommune	1.443	1.420	1.376	1.334	1.463	20
67	Ringkøbing-Skjern Kommune	1.481	1.470	1.502	1.438	1.490	9
68	Allerød Kommune	1.637	1.583	1.560	1.612	1.646	9
69	Esbjerg Kommune	1.552	1.518	1.527	1.618	1.559	7
70	Silkeborg Kommune	1.576	1.530	1.574	1.531	1.580	4
71	Svendborg Kommune	1.584	1.495	1.497	1.539	1.571	-12
72	Slagelse Kommune	1.632	1.620	1.606	1.657	1.615	-16
73	Lolland Kommune	1.600	1.626	1.787	1.495	1.583	-16
74	Sorø Kommune	1.653	1.588	1.594	1.593	1.634	-20
75	Haderslev Kommune	1.509	1.489	1.480	1.412	1.483	-26
76	Frederikssund Kommune	1.556	1.549	1.544	1.646	1.521	-36
77	Mariagerfjord Kommune	1.650	1.515	1.473	1.574	1.603	-47
78	Syddjurs Kommune	1.489	1.346	1.417	1.369	1.435	-53
79	Nordfyns Kommune	1.580	1.547	1.467	1.536	1.516	-64
80	Lyngby-Taarbæk Kommune	1.672	1.806	1.622	1.678	1.607	-65
81	Faxe Kommune	1.549	1.529	1.489	1.532	1.478	-71
82	Vejen Kommune	1.491	1.461	1.406	1.402	1.418	-74
83	Aabenraa Kommune	1.563	1.526	1.416	1.447	1.487	-76
84	Faaborg-Midtfyn Kommune	1.546	1.542	1.494	1.489	1.466	-80
85	Sønderborg Kommune	1.530	1.464	1.448	1.439	1.448	-82
86	Rødovre Kommune	1.651	1.982	1.488	1.582	1.569	-82
87	Tønder Kommune	1.453	1.398	1.361	1.339	1.346	-107
88	Assens Kommune	1.493	1.383	1.325	1.328	1.374	-118
89	Kalundborg Kommune	1.505	1.466	1.423	1.706	1.382	-123
90	Odsherred Kommune	1.650	1.599	1.526	1.532	1.526	-124
91	Thisted Kommune	1.786	1.834	1.661	1.603	1.631	-155
92	Lejre Kommune	1.529	1.603	1.586	1.570	1.354	-175
93	Morsø Kommune	2.376	3.013	2.829	2.807	2.195	-181
94	Kerteminde Kommune	1.812	1.558	1.406	1.579	1.616	-196
95	Middelfart Kommune	1.707	1.396	1.400	1.389	1.432	-275
96	Fanø Kommune	1.564	1.390	1.043	1.568	1.086	-478
97	Læsø Kommune	1.231	950	909	889	540	-691
98	Samsø Kommune	1.956	1.894	922	900	893	-1.063